

Antanas Dundzila atsiminti

Powell.509

Clev. ir NY radio programoms

AVD 1995-

IX-24

Gerb. p. A. Stempužienei ir p. R. Keziui:

Jei tinka ar patinka, prašau pasinaudoti. Šiuo metu esu užsiėmęs kitais reikalais, gal truputį šiaip aptingęs su DIRVA, tai čia vieną puslapį "nukaliau" Jums. O tų rūpimų temų prisirinkęs ilgiausias sąrašas! Nuoširdūs linkėjimai, *A. Dundzila*

AMERIKOS GENEROLO POWELLIO KNYGA

Pagarsėjusio Jungtinių Amerikos Valstijų armijos generolo Collin Powell atsiminimų knyga rugsėjo mėnesį, kaip kokia mūsų planeta aplankiusi kometa, tapo knygų rinkos sensacija.

Generolo atsiminimai mūsų klausytojams bus įdomūs dėl bent trejeto priežasčių. Visų pirma, tai kas čia per asmenybė, ką ji žada ir kuo gal net kai kam grąsina? Antra, kokia čia to leidinio apimtis ir reikšmė knygų rinkoje? Ir trečia, ar Lietuvos laisvinimosi laikotarpyje Amerikos valdžios viršūnėse tarnavusio generolo atsiminimuose yra kas nors reikšmingo apie Lietuvą? Į šiuos klausimus atsakysime iš galo, pradėdami nuo Lietuvos. Juk mums, lietuviams, Lietuvos reikalai ypač rūpi.

Savo storoje knygoje generolas Powellis Lietuvą, Latviją ir Estiją mini iš viso tris kartus. Pirmasis suminėjimas bus bene įdomiausias, nes ten jis aprašo prezidento Reagano susitikimą su Gorbačiovu, kuriame Gorbačiovas piršo iš Maskvos atsivežtą, gudriai suredaguotą frazę. Į Amerikos valdžios viršūnės tuo metu ką tik įkopusiam naujokui generolui, Gorbačiovo pareiskimas nieko blogo nereiškė. Bet kiti Reagano patarėjai juose įžiūrėjo užmaskuotą, pritarimą sovietų okupacijai užgrobtuose kraštuose, konkrečiai Lietuvai ir jos Baltijos sesutėms. Amerika to pareiskimo nepriėmė, buvo išvengta kito, prezidento Fordo Helsinkyje pasirašyto fiasco, kuriuo jis kaip tik šiuo metu giriasi ir save naiviai teisina. Kiti du Lietuvos suminėjimai knygoje yra nei įdomūs, nei mums reikšmingi. Susidaro įspūdis, kad ten ir tada Lietuvos reikalai didesnės reikšmės neturėjo. Ačiū Dievui, už tą Reagano patarėjų budrumą, bet tai ir viskas. Tenka daryti išvadą, kad ~~šiuo~~ Lietuva Powelliiui ir dabar didesnio įspūdžio nėra palikusi. Mums tai gali būti svarbus faktas.

Kas yra tas keturių žvaigždučių armijos generolas Collin Powellis? Šiuo metu tai aukščiausiai iškilęs, dar jaunas, į pensiją išėjęs Amerikos kariškis, Kuveito karo metu sekmingai vadovavęs Amerikos karinių pajėgų generaliniam štabui. Savo kilme negrų rasės, šiuo metu dažnai lyginamas su prieš 50 metų švietusia generolo Eisenhowerio žvaigžde. Kalbama, kad jis gali būti kandidatu 1996 m. prezidento rinkimuose. Kai kurie tuo džiaugiasi, o kai kurie - ypač tų pareigų irgi siekiantieji - to bijo. Po ilgos tylos jis pasiskelbė esąs respublikonų partijos ideologijai prijauciantis, savystoviai galvojantis amerikietis. Jo rasė ir nuo Reagano laikų gerai atliktos pareigos jo kandidatūrą skatina.

Knyga yra kita Powellio sensacija. Random House leidykla ją išleido net milijono egzempliorių tiražu. Už ją generolas gaus ar jau gavo net 6 milijonus dolerių honoraro. Tai savotiški rekordai. Autorius su leidėju leidinį labai efektingai reklamuoja, rinkoje knyga turi didelį pasisekimą. Stebėtina, ji yra, palyginus, pigi: nesismulkinant centais - tik 25 doleriai. Gi kai kurios krautuvės ją pardavinėja tik už 15 dolerių...

Ši stora knyga bus įdomi kiekvienam, kuris krapšto gava ir nori sužinoti, kas darėsi kai kuriuose Amerikos valdžios užkulisiuose. Spauda rašo, kad greit pasirodys buvusio valstybės sekretoriaus ir prezidento patarėjo James Bakerio atsiminimai. Gal juose bus daugiau apie Lietuvą: duok Dieve, nes pasaulinėje arenoje Lietuvai reikia dėmesio.

ANTANAS DUNDZILA
Sep-25-95 11:28A